

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Antonína Koukala ve věci **žalobce: R. M.**, zastoupený JUDr. Jiřím Cehákem, advokátem, se sídlem Generála Svobody 788, Nový Bor, proti **žalovanému Ministerstvu vnitra, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7**, o kasační stížnosti proti rozhodnutí Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ze dne 17. 7. 2003, č. j. 59 Az 287/2003, spojené s návrhem na přiznání odkladného účinku,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost se **z a m í t á .**
- II. Žalovanému se **n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím **ministra vnitra ze dne 22. 1. 2003**, č. j. OAM-387/AŘ-2002 bylo potvrzeno prvostupňové rozhodnutí žalovaného, ze dne 12. 6. 2001, č. j. OAM-4168/VL-14-03-2001, o neudělení azylu a zamítnutí rozklad žalobce, když se odvolací orgán zcela ztotožnil s výrokem napadeného rozhodnutí žalovaného, jímž byla zamítnuta žádost žalobce o udělení azylu a to jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb. o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb. o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, („zákon o azylu“) s uvedením, že azyl se podle ustanovení § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu neuděluje. Žalovaný ve výroku uvedl též, že na žalobce se nevztahuje překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 zákona o azylu.

Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce dne 18. 2. 2003 žalobu, kde uvedl nesouhlas s rozhodnutím žalovaného s tím, že v napadeném rozhodnutí nebyly uvedeny žádné skutečnosti pro neudělení azylu z humanitárních důvodů, tedy podle ustanovení § 14 zákona o azylu, uvedl dále, že žalovaný se nikterak nezabýval možnými důvody hodnými zvláštního zřetele, na jejichž základě měl žalovaný udělit žalobci azyl.

O žalobě rozhodl Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozsudkem ze dne 17. 7. 2003, č. j. 59 Az 287/2003 tak, že ji zamítl. V odůvodnění svého rozsudku se soud žalobními body podrobně zabýval, uvedl, že žalobce jako důvody své žádosti o udělení azylu na území ČR uváděl opakovaně snahu legalizovat svůj pobyt na území ČR, neboť zde má perspektivní zaměstnání a snoubenku, se kterou se chce oženit a zde žít, naproti tomu na Ukrajině nemá žádné zázemí. Takové žalobní body nelze v žádném případě podřadit pod důvody, pro které lze udělit azyl ve smyslu § 12 zákona o azylu. K námitce žalobce, že se na území České republiky zdržuje sedm let a hodlá zde zodpovědně založit rodinu a tyto důvody že měly být posouzeny jako důvody pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu, soud uvedl, že takovou námitku neshledal důvodnou a vysvětlil, že podle ustanovení § 14 zákona o azylu lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu, jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod udělení azylu podle § 12. Soud vyložil, že udělení humanitárního azylu je zcela na volné úvaze příslušného správního orgánu a rozhodnutí o něm soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu tedy z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů. Protože žalovaný řádně zjistil a posoudil jak osobní situaci žalobce, tak i stav v zemi jeho původu, pokud z nich sám nevyvodil důvody pro udělení humanitárního azylu, je takové rozhodnutí v jeho pravomoci, zejména, když žalobce o udělení humanitárního azylu ve správním řízení ani nežádal a neuváděl důvody hodné zvláštního zřetele. Z uvedených důvodů Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci žalobu zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Proti tomuto rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost.

Kasační stížností podanou k poštovní přepravě dne 4. 8. 2003 napadá stěžovatel uvedený rozsudek soudu a trvá na tom, že rozhodnutí žalovaného - ze dne 22. 1. 2003, č. j. AOM-387/AŘ považuje za nezákonné z důvodu nesprávného posouzení právní otázky, týkající se volného uvážení ministra vnitra ve věci udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu a navrhuje, aby Nejvyšší správní soud uvedené rozhodnutí zrušil a vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Dne 7. 8. 2003 obdržel Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci další podání, k poštovní přepravě předané žalobcem dne 6. 8. 2003, označené jako oprava kasační stížnosti, z důvodu připojení žádosti o přiznání odkladného účinku, označené jako kasační stížnost proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 17. července 2003, č. j. 59 Az 287/2003–17, obsahem kasační stížnosti však opět brojí stěžovatel proti rozhodnutí žalovaného a jeho posouzení podmínek pro udělení humanitárního azylu.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti, po výzvě soudu své vyjádření, v němž uvedl, že kasační stížnost je, dle jeho názoru, nedůvodná, odkazuje na řádně vedené správní řízení a rovněž tak důkladně odůvodněný rozsudek krajského soudu, uvedl, že stěžovatel měl v průběhu správního řízení možnost se vyjádřit ke všem důvodům jeho žádosti o azyl, uvést vše, co považoval za podstatné, důvody jím uváděné byly vždy jen snahou o legalizaci jeho pobytu, stěžovatel tedy nemůže tvrdit v žalobě, že byl krácen na jakémkoli právu, neboť právo na azyl tak, jak stěžovatel uvádí, tedy z důvodů uvedených v § 14 zákona o azylu, žadatel nemá. Ani uzavření sňatku není, důvodem zvláštního zřetele hodným pro udělení humanitárního azylu, pro legalizaci pobytu jsou určeny přímo jiné zákonné instituty. Z uvedených důvodů navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti podané kasační stížnosti, přezkoumal tedy nejprve, zda kasační stížnost je podána včas a zda je přípustná.

Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozhodnutí, a bylo-li vydáno opravné usnesení, běží tato lhůta znovu od doručení tohoto usnesení. Zmeškání lhůty pro podání kasační stížnosti nelze prominout.

Rozsudek soudu, napadený kasační stížností, byl stěžovateli doručen 21. 7. 2003, kasační stížnost byla podána 4. 8. 2003, doplněna byla podáním poštovní přepravě dne 6. 8. 2003 a byla podána včas.

Další podmínkou řízení o kasační stížnosti je její přípustnost.

Podle ustanovení § 106 s. ř. s. musí kromě obecných náležitostí podání kasační stížnost obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, údaj o tom, kdy mu rozhodnutí bylo doručeno. Ustanovení § 37 s. ř. s. platí obdobně.

Jak je z označení kasační stížnosti zřejmé, stěžovatel napadá rozsudek krajského soudu, kterým byla jeho žaloba zamítnuta, v celém obsahu kasační stížnosti vytýká vady rozhodnutí žalovaného, a domáhá se rovněž jeho přezkoumání.

Podle ustanovení § 102 s. ř. s. je kasační stížnost opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví, jímž se účastník řízení, z něhož toto rozhodnutí vzešlo, nebo osoba zúčastněná na řízení (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení soudního rozhodnutí. Kasační stížnost je přípustná proti každému takovému rozhodnutí, není-li dále stanoveno jinak.

Nejvyšší správní soud po zvážení všech okolností přihlédl ke skutečnosti, že i když obsahem kasační stížnosti stěžovatel brojí převážně proti rozhodnutí žalovaného, v označení kasační stížnosti i v jejím obsahu uvedl, že napadá rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci, posoudil takovou stížnost jako přípustnou a jako takovou ji projednal. Stěžovatel je zastoupen advokátem.

Nejvyšší správní soud poté, co přezkoumal kasační stížnost po stránce formální a dospěl k závěru, že kasační stížnost byla podána včas a je přípustná, zabýval se jejími důvody.

Kasační stížností namítá stěžovatel, že napadený rozsudek soudu je nezákonný pro nedostatek důvodů a trvá na tom, aby byl přezkoumán výrok krajského soudu o tom, že na udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu není subjektivní nárok. Namítá, že správnímu soudu v pojetí moderního soudnictví přísluší přezkoumávat, zda správní orgán správně použil správní uvážení, za důvod hodný zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu uvádí úmysl stěžovatelův uzavřít manželství se svou snoubenkou a moci tak zůstat v České republice. Z uvedených důvodů navrhuje, aby byl usnesením přiznán odkladný účinek této kasační stížnosti a vydán rozsudek, kterým se napadené rozhodnutí Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci, ze dne 17. 7. 2003, č. j. 59 Az 287/2003 zrušuje a věc se vrací k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud je při přezkoumání rozsudku soudu, napadeného kasační stížností vázán důvody kasační stížnosti; to však neplatí, bylo-li řízení před soudem zmatečné nebo bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, anebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné, jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné.

Kasační stížnost není důvodná.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

Nesprávné posouzení právní otázky spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní závěr, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale je nesprávně vyložen.

Nejvyšší správní soud však v kasační stížnosti napadeném rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci takovou vadu neshledal. Takové výtce stěžovatele nemůže Nejvyšší správní soud přisvědčit, neboť ze správního spisu je zcela zřejmé, z jakých důkazních prostředků žalovaný vycházel, jaké informace a zprávy o stavu v domovské zemi stěžovatele měl k dispozici. Z rozsudku napadeného kasační stížností je rovněž tak zřejmé, že se soud zabýval námitkami stěžovatele uplatněnými v žalobě, když rovněž mimo jiné uvedl, že správní orgán řádně zjistil a posoudil jak osobní situaci žalobce, tak i stav v zemi jeho původu a pokud z nich sám nevyvodil důvody pro udělení humanitárního azylu, je takové rozhodnutí v jeho pravomoci, zejména, když žalobce o udělení humanitárního azylu ve správním řízení nežádal a důvody hodné zvláštního zřetele, které by udělení takového azylu odůvodňovaly, rovněž neuváděl.

Námitka stěžovatele, uvedená v kasační stížnosti, že stěžovatel neuvedl požadavek udělení humanitárního azylu před správním orgánem, neboť jej nedokázal při azylovém pohovoru specifikovat, nemůže mít již vliv na výrok rozhodnutí o této kasační stížnosti.

Pokud tedy svého práva navrhnout důvody pro udělení humanitárního azylu stěžovatel nevyužil, ač k tomu měl řádnou příležitost, nelze se žalobou, ani kasační stížností takového stavu domáhat, jak ostatně krajský soud správně uzavřel.

Rozhodování soudu o kasační stížnosti je ovládáno principem kasace, k typickým znakům tohoto systému opravného řízení patří, že činnost opravného soudu je zaměřena pouze na přezkoumání napadeného rozhodnutí po stránce právní. To znamená, že skutkovým základem pro rozhodnutí opravného soudu se mohou stát pouze skutečnosti a důkazy, které byly uplatněny před soudem, který vydal napadené rozhodnutí. Jakákoli změna skutkového stavu a další dokazování před opravným soudem jsou již zpravidla nepřípustné. Opravný soud je kromě toho vázán jak mezemi opravného návrhu, tak i v něm uplatněnými důvody.

Z odůvodnění kasační stížností napadeného rozsudku je zřejmé, že jsou jasně označeny důkazy, z nichž žalovaný čerpal svá skutková zjištění, skutkový stav byl zde přiléhavě právně posouzen.

K nově uplatněné námitce stěžovatele, že v jeho případě měl žalovaný posoudit i důvod pro přiznání azylu dle ustanovení § 14 zákona o azylu, tedy zvážit humanitární důvody, soud správně vyložil, že na udělení azylu není subjektivní právo, protože se jedná o správní uvážení žalovaného, proto takový závěr žalovaného soud nezkoumal.

Správní uvážení je institutem správního práva, který přichází v úvahu tehdy, jestliže s existencí určitého skutkového stavu není, v příslušné právní normě, jednoznačně spojen jediný nutný právní následek. Ve správním právu přichází v úvahu tam, kde jsou pro to dány objektivní předpoklady, normy správního práva svou konstrukcí a svým obsahem umožňují, aby orgány veřejné správy po zvážení předmětných okolností zvolily jedno z více danou právní normou předvídaných řešení. Správní orgán pak v každém takovém případě určuje v mezích daných mu vždy příslušnou normou správního práva konkrétní způsob řešení sám. Smysl správního uvážení spočívá v jeho objektivizovaném uplatňování, proto správní uvážení nemůže znamenat libovůli správních orgánů a vést k jejich objektivně nepodloženým závěrům.

Udělení azylu z humanitárních důvodů je na volné úvaze příslušného správního orgánu a rozhodnutí o něm přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu. Soudu nepřísluší přezkoumávat, zda zde byly humanitární důvody či nikoli, to je skutečně věcí diskrečního oprávnění správního orgánu, soud rozhodnutí o humanitárním azylu přezkoumává pouze z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů. Protože správní orgán řádně zjistil a posoudil jak osobní situaci stěžovatele, tak i stav v jeho zemi, pokud z nich sám nevyvodil důvody pro udělení humanitárního azylu, je takové rozhodnutí v jeho pravomoci, zejména, když stěžovatel ve správním řízení ani žádné důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu sám neuváděl.

Protože institut azylu slouží k ochraně osob, které jsou na území států, jehož jsou občany, pronásledováni, nelze takový institut využít k legalizaci pobytu cizince na území České republiky z důvodů, jež nelze podřadit pod důvody pro udělení azylu ve smyslu zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud jen připomíná, že k legalizaci pobytu cizince na území České republiky slouží jiné právní instituty.

Nejvyšší správní soud se zcela ztotožnil se závěrem soudu i správního orgánu, že stěžovatel neuvedl žádné skutečnosti, které by svědčily o důvodech hodných mimořádného zřetele, které by mohly být důvodem pro udělení humanitárního azylu.

Proto žalovaný správní orgán i soud prvního stupně postupovaly správně, když důvody uplatňované stěžovatelem neshledaly jako důvody k udělení azylu a podle toho rozhodly.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. Protože úspěšný žalovaný žádné náklady neuplatňoval, ostatně mu žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly, soud mu náhradu nákladů nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. října 2003

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu